

**Відкритий лист МІОКу на захист та підтримку доктора
Григорія Купріяновича, українця, громадянина Республіки Польща,
голови Українського товариства Люблина, директора Підляського
Наукового Інституту, Співголови Спільної комісії уряду та національних і
етнічних меншин у Республіці Польща**

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) вимагає припинити кримінальне переслідування та публічне цькування доктора Григорія Купріяновича, законотворця громадянина Республіки Польща, знаного історика, голови Українського товариства міста Люблина. Переконані, дії польського керівництва в особі люблинського воєводи Пшемислава Чарнека, спрямовані на приниження української громади та її чільних представників – це шлях, який веде українсько-польські взаємини у глухий кут.

Нас турбує невпинне зростання на території Республіки Польща антиукраїнських шовіністичних настроїв, перманентно підбурюваних публічними виступами представників тамтешньої офіційної влади. Про такі негативні явища, зокрема, говорили й гості міжнародного симпозіуму «Меншість серед більшості: українці Польщі», який організував наш Інститут 25 квітня. Участь у цьому заході взяв і доктор Григорій Купріянович, як і в низці інших подій, проведених у співпраці з МІОКом. Сприяє ж розгоранню українофобської істерії ухваленій цього року польський закон про «Інститут національної пам'яті – комісію з переслідування злочинів проти польського народу і деяких інших законів», у якому в маніпулятивний спосіб пропонують, з-поміж решти, притягати до кримінальної відповідальності за «заперечення злочинів українських націоналістів». Таким чином, намагання польського провладного політикуму нав'язати польському та українському соціумам однобоке висвітлення подій українсько-польського військового протистояння отримали юридичне підґрунтя.

Вважаємо неприпустимим звинувачувати науковця, шанованого не лише в Україні, а й у Польщі, громадянином якої він є від народження, у «зневазі польської нації» лише за те, що правдиво висвітлює факти складного історичного минулого. Текст промови доктора Купріяновича доступний у відкритих джерелах і, зрештою, польський Інститут національної пам'яті не знайшов підстав для відкриття провадження проти польського українця. Утім, справу проти нього порушено в Окружній прокуратурі Замостя. А 30 серпня стало відомо, що під час засідання Комітету із захисту пам'яті боротьби і мучеництва при відділі Інституту національної пам'яті в Люблині Григорія Купріяновича відкликали з членства цього комітету.

Абсурд – звинувачувати українців у «націоналізмі» за пошану пам'яті про своїх предків та збереження своїх національних традицій в іншомовному та іншокультурному середовищі. Чинність так званого «антибандерівського закону», за статтями якого намагаються позбавити волі Григорія Купріяновича – загроза існуванню всієї української громади на території Республіки Польща, порушення прав на свободу думки та слова. Понад те, ситуація із цькуванням очільника української спільноти Люблина вже має свої тривожні наслідки. За словами доктора Купріяновича, «до польського суспільства, зокрема в

Люблинському воєводстві, вже надійшов меседж, що українці роблять щось недопустиме, що можна їх публічно лаяти, звинувачувати у націоналізмі. А навіть більше, адже воєвода підкреслив: “Моїм обов’язком як поляка є звернення з повідомленням до прокуратури”, тобто він як представник влади показує місцевому суспільству певне розуміння національного обов’язку».

Переконані, підігрівання градусу нетерпимості до українців у польському суспільстві грає на руку головній загрозі не лише для України, а й для Польщі та всієї європейської спільноти – Російської Федерації, агресора, що розв’язав війну на сході України та анексував Кримський півострів. Усім європейцям варто усвідомити, що, як каже сучасний український поет і доброволець Олег Короташ, «Україна – це брама, за якою пекло».

Цим листом ми висловлюємо свою солідарність із доктором Григорієм Купріяновичем та численною громадою українців у Польщі. Закликаємо всіх відповідальних осіб не допустити політично вмотивованого переслідування, розв’язаного адептами агресивної антиукраїнської діяльності в сучасній Польщі. Вимагаємо від польської влади скасувати українофобський закон про «Інститут національної пам’яті – комісію з переслідування злочинів проти польського народу і деяких інших законів», за яким небезпеці підлягає ціла українська спільнота. Ми разом з українцями Польщі в цей скрутний час і всіма можливими способами сприятимемо їхньому захисту.

Колектив Міжнародного інституту освіти, культури та зв’язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка»:

Ірина Ключковська – *директор, канд. пед. наук*

Ігор Калинець – *провідний фахівець*

Андрій Яців – *заступник директора*

Оксана П’ятковська – *заступник директора, канд. екон. наук*

Оксана Горда – *ст. наук. співробітник, канд. філол. наук*

Ірина Козловська – *пров. наук. співробітник, д. пед. наук*

Юрій Марусик – *наук. співробітник*

Галина Бойко – *наук. співробітник*

Оксана Трумко – *наук. співробітник, канд. філол. наук*

Олена Медведева – *мол. наук. співробітник*

Назар Данчишин – *мол. наук. співробітник*

Наталія Мартинишин – *провідний фахівець*

Олена Мицько – *провідний фахівець*

Любов Литвин – *провідний фахівець*

Ярослав Литвин – *провідний фахівець*

Зоряна Харів – *фахівець*

Ірина Гладун – *фахівець*

Віталій Сенник – *фахівець*

Вікторія Гойсан - *провідний соціолог*

Ірина Побран – *провідний інженер*

Катерина Янко – *фахівець*

Наталія Грицко – *провідний бухгалтер*

Анжела Дзюб – *провідний бухгалтер*

Ірина Лубинець – *прибиральниця*

Для довідки. Нагадаємо, 8 липня 2018 року за участю Президента України Петра Порошенка, Посла України в Республіці Польща Андрія Дешиці та близько 2 тисяч українців із місцевої громади відбулися жалобні заходи задля увічнення пам'яті українських жертв, яких 10 березня 1944 року цілеспрямовано винищили бойовики польських підпільних формувань (Армії Крайової та Батальйонів Хлопських) у селі Сагрині на Холмщині (нині – Грубешівського повіту Люблинського воєводства, Республіка Польща). За різними даними, кількість загиблих унаслідок цього злочину становить від 800 до 1240 осіб, 70% із яких були жінки та діти. Причому, у цьому населеному пункті не було жодного підрозділу УПА, задля боротьби з яким начебто й напали на українське село.

Траурне віче відбувалося паралельно із заходами, присвяченими жертвам Волинської трагедії 1943 року, участь у яких на території України брав Президент Республіки Польща Анджей Дуда. Під час віче у Сагрині виступив доктор Григорій Купріянович. Промова історика викликала вкрай неприйнятну реакцію люблинського воєводи Пшемислава Чарнека, який, за словами Ореста Лопати, дописувача видання українців у Польщі «Наше слово», оголосивши війну голові Українського товариства в Люблині, «у символічний спосіб приєднався до гібридної війни проти українців».

Прикро, що новий виток польсько-українського протистояння спостерігаємо в сьогоденні.